

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

SLUTLIGT BESLUT
2024-12-20
Stockholm

Mål nr
ÖM 6957-24

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2024-04-29 i mål nr M 3532-24, se bilaga A

PARTER

Klagande

NySkog 23 AB

Ombud: Gysinge Skogsfastigheter AB,
c/o E.H.

Motpart

Ramnäs Virsbo Naturklubb
c/o S.L.

SAKEN

Överklagbart beslut vid avverkningsanmälan avseende fastigheten X i Surahammars kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens beslut och av-

visar Ramnäs Virsbo Naturklubbs överklagande dit.

Dok.Id 2137152

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

NySkog 23 AB lämnade den 22 december 2023 in en anmälan om skogsavverkning på fastigheten X. Den 4 januari 2024 uppmanade Skogsstyrelsen bolaget att senast den 18 januari 2024 komplettera anmälan med uppgifter om vilka försiktighetsåtgärder bolaget avsåg att vidta för att arten knärots bevarandestatus och fortplantningsplatser inte skulle riskera att påverkas negativt av avverkningen. I föreläggandet angav Skogsstyrelsen att kompletteringen behövdes för att Skogsstyrelsen skulle kunna pröva ärendet och att handläggningen skulle fortsätta efter att kompletteringen kommit in. Den 9 januari 2024 begärde bolaget anstånd med att komplettera anmälan till och med den 1 maj 2024. Skogsstyrelsen gav bolaget förlängd tid enligt begäran och gjorde en anteckning om att ingen avverkning inklusive förröjning skulle ske innan utredningen var klar.

Ramnäs Virsbo Naturklubb lämnade den 26 april 2024 in ett överklagande till mark- och miljödomstolen och yrkade bland annat att domstolen interimistiskt skulle förbjuda alla skogliga åtgärder. Mark- och miljödomstolen angav i det överklagade beslutet att naturklubben överklagat Skogsstyrelsens ställningstagande att inte vidta åtgärder med anledning av avverkningsanmälan samt förbjöd avverkning och samtliga därmed förknippade skogsbruksåtgärder i det anmälda området till dess att målet avgjorts eller annat beslutats.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

NySkog 23 AB har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens beslut till ett slutligt beslut alternativt på annat sätt undanröja situationen som innebär att det nu pågår prövning i flera instanser samtidigt.

Bolaget har bland annat fört fram att det är självklart att någon avverkning inte får ske förrän ärendet är slutligt avgjort och den anmälda åtgärden blivit tillåtlig. Ärendet handläggs dock fortfarande hos Skogsstyrelsen och genom mark- och miljödomstolens

beslut pågår det nu två parallella processer; dels hos Skogsstyrelsen, dels hos mark- och miljödomstolen.

Ramnäs Virsbo Naturklubb har medgett att mark- och miljödomstolens avgörande borde vara ett slutligt beslut och att den fortsatta handläggningen bör ske hos Skogsstyrelsen. Därutöver har naturklubben framfört ett antal yrkanden som rör prövningen av avverkningsanmälan.

Skogsstyrelsen, som har beretts tillfälle att yttra sig, har uppgett att myndigheten inte har upprättat någon formell beslutshandling, inklusive beslut enligt miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen har också beretts tillfälle att yttra sig och har därvid bland annat uppgett att domstolen anser att Skogsstyrelsen har fattat ett s.k. nollbeslut i ärendet och att domstolen överväger att återförvisa ärendet till Skogsstyrelsen eftersom handläggningen fortfarande pågår där.

SKÄLEN FÖR MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Frågan i Mark- och miljööverdomstolen är om mark- och miljödomstolen haft fog för sitt beslut att interimistiskt förbjuda avverkning m.m. inom det anmälda området. En första fråga att ta ställning till är då om Skogsstyrelsen fattat ett överklagbart förvaltningsbeslut som medfört att avverkning kunde påbörjas.

En avverkningsanmälan utgör både en anmälan enligt skogsvårdslagen och en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. I skogsvårdsförordningen (1993:1096) och förordningen (1998:904) om samråd finns bestämmelser som anger vad de två anmälningarna ska innehålla. Det finns dessutom en sexveckorsfrist från det anmälan har kommit in, avseende såväl anmälan enligt skogsvårdsförordningen som samrådsanmälan, som innebär att verksamheten eller den anmälda åtgärden som utgångspunkt inte får påbörjas inom sex veckor från det att anmälan har gjorts (se 15 b § skogsvårdsförordningen och 12 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken). Syftet med sexveckorsfristen när det gäller samrådsanmälan är bland annat att ge myndigheten rimlig tid att fullfölja samrådsförfarandet och överväga vilka åtgärder som den anmälda verksamheten bör

föranleda (se prop. 1997/98:45, del 2, s. 151). Skogsstyrelsens underlåtenhet att fatta beslut om försiktighetsmått eller förbud i ett samrådsärende kan bli föremål för överprövning (se rättsfallet MÖD 2020:45). En underlåtenhet att tidigare än sex veckor från anmälan fatta ett sådant beslut innebär dock inte att Skogsstyrelsen har fattat ett överklagbart förvaltningsbeslut (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 2 oktober 2024 i mål nr M 2950-24).

Naturklubben och mark- och miljödomstolen har ansett att Skogsstyrelsen har underlåtit att fatta något beslut inom sex veckor från det att anmälan kom in. Det är emellertid inte tillräckligt att endast se till det datum då anmälan lämnades in till Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsen kan, som i detta fall, ha anledning att förelägga skogsägaren att komplettera sin anmälan med uppgifter som krävs enligt skogsvårdsförordningen eller enligt miljöbalken innan en prövning av anmälan är möjlig. Det är först när anmälan är komplett enligt de båda regelverken som sexveckorsfristen börjar löpa. För att det ska vara tydligt när fristen börjar löpa bör Skogsstyrelsen i samband med en begäran om kompletteringar på grund av brister i anmälan meddela verksamhetsutövaren att sexveckorsperioden inte kan anses ha inletts. Att det inte råder någon tveksamhet om när sexveckorsfristen börjar löpa är av stor betydelse både för den som gjort anmälan, som riskerar straffansvar om en avverkning sker för tidigt, och för att det ska kunna bedömas när ett ärende kan överklagas. Om Skogsstyrelsen vill säkerställa att verksamheten inte påbörjas medan ytterligare underlag begärs in är ett annat alternativ att förbjuda verksamheten med stöd av 12 kap. 6 § fjärde stycket alternativt 26 kap. 9 § miljöbalken om det finns skäl att befara att verksamheten inte är tillåtlig enligt balkens regler. (Se Naturvårdsverkets handbok 2001:6 Anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken s. 28 f.)

Som framgått ovan ansåg Skogsstyrelsen redan när anmälan lämnades in att den inte var fullständig utan behövde kompletteras för att kunna prövas. Skogsstyrelsen gav också beskedet att ärendet skulle återupptas efter att kompletteringen kommit in. Senare fick bolaget anstånd för att komplettera sin anmälan och det noterades att ingen avverkning skulle ske förrän utredningen var klar. Det måste uppfattas som att sexveckorsfristen skjutits fram, även om beskedet hade kunnat vara tydligare utformat.

Bolagets anstånd för att komplettera sin anmälan hade alltså inte löpt ut när naturklubben lämnade in sitt överklagande. Mark- och miljööverdomstolen bedömer därför att bolaget ännu inte hade lämnat in någon fullständig anmälan enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och att sexveckorsfristen alltså inte hade börjat löpa när naturklubben överklagade till mark- och miljödomstolen. Eftersom sexveckorsfristen inte hade löpt ut hade Skogsstyrelsen inte heller genom underlåtenhet fattat något överklagbart förvaltningsbeslut som medfört någon rätt för bolaget att påbörja avverkning av skogen.

Genom att mark- och miljödomstolen har tagit upp naturklubbens interimistiska yrkande till prövning får domstolen anses ha bedömt att Skogsstyrelsen fattat ett överklagbart beslut och att det inte funnits något hinder i sig för att pröva överklagandet, vilket även framgår av mark- och miljödomstolens yttrande i målet. Eftersom Skogsstyrelsen inte hade fattat något överklagbart beslut skulle dock mark- och miljödomstolen inte ha tagit upp någon del av naturklubbens talan till prövning, utan borde i stället ha avvisat överklagandet. Parterna är överens om att avverkning inte ska ske innan anmälan har kompletterats. Såväl mark- och miljödomstolen som parterna har gett uttryck för att det är lämpligt att Skogsstyrelsen prövar anmälan i detta skede. Mot denna bakgrund och då ärendet kommit att handläggas i sin helhet i två instanser samtidigt ska mark- och miljödomstolens beslut undanröjas och naturklubbens överklagande dit avvisas.

Handläggningen av ärendet ska fortsatt ske hos Skogsstyrelsen till dess det föreligger ett överklagbart beslut i ärendet. Det ankommer på mark- och miljödomstolen att avskriva målet från vidare handläggning hos sig.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Petra Bergman, tekniska rådet Torbjörn Johansson och hovrättsrådet Johanna Fernlund, referent (skiljaktig).

Föredragande har varit Niclas Arvidsson.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING

Hovrättsrådet Johanna Fernlund är skiljaktig i frågan om Mark- och miljööverdomstolen ska avvisa naturklubbens överklagande till mark- och miljödomstolen och anför följande. Jag anser att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens interimistiska beslut som överklagats hit och att det därefter bör ankomma på mark- och miljödomstolen att ta ställning till om det föreligger hinder för att ta upp bolagets överklagande till mark- och miljödomstolen till prövning.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2024-04-29
Handläggning i
parternas utelavaro

Aktbilaga 5
Mål nr M 3532-24

RÄTTEN

Rådmanen Peter Winge och tekniska rådet Christina Odén

PROTOKOLLFÖRARE

Föredragande juristen Jessica Waher

PARTER

Klagande

Ramnäs Virsbo Naturklubb
c/o S.L.

Motpart

Gysinge Skogsfastigheter AB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Skogsstyrelsens beslut den 26 april 2024 i ärende nr A 65022-2023

SAKEN

Avverkningsanmälan på fastigheten X i Surahammars kommun; nu fråga om interimistiskt förbud

Målet föredras och mark- och miljödomstolen antecknar följande.

Gysinge Skogsfastigheter AB (bolaget) har till Skogsstyrelsen anmält avverkning på fastigheten X i Surahammars kommun. Skogsstyrelsen har den 27 december 2023 bekräftat anmälan. Av bekräftelsen framgick att anmälan kom in till Skogsstyrelsen den 22 december 2023 och att en avverkning fick starta tidigast sex veckor från det att en giltig anmälan kommit in till Skogsstyrelsen.

Av underlaget i målet framgår att Skogsstyrelsen begärt in kompletteringar från bolaget, som begärt anstånd med detta till den 1 maj 2024. Skogsstyrelsen har därefter i ett mejl skrivit att Skogsstyrelsen gör en notering av att avverkning inte får ske förrän utredningen

Postadress
Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress
Sicklastråket 1

Telefon
08-561 656 30
E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

är klar. Skogsstyrelsen har inte därefter fattat något formellt beslut av innebörd att avverkning inte skulle få ske i enlighet med anmälan.

Ramnäs Virsbo Naturklubb har överklagat Skogsstyrelsens ställningstagande att inte vidta åtgärder med anledning av avverkningsanmälan av det aktuella området och, såvitt nu aktuellt, yrkat att mark- och miljödomstolen ska meddela interimistiskt förbud mot alla former av skogsbruksåtgärder i det avverkningsanmälda området på fastigheten X, till dess att domstolen fattat ett nytt beslut.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

BESLUT

1. Mark- och miljödomstolen förbjuder avverkning och därmed samtliga förknippade skogsbruksåtgärder i anmält område på fastigheten X till dess att detta mål avgjorts eller annat beslutats.

Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas.

2. Gysinge Skogsfastigheter AB och Skogsstyrelsen ges möjlighet att yttra sig i målet senast **den 13 maj 2024**.

SKÄL FÖR BESLUT

Enligt 26 § andra stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden får en domstol som ska pröva ett överklagande besluta att det överklagade beslutet tills vidare inte får verkställas och även i övrigt besluta tills vidare rörande saken.

Prövningen i målet anser huvudsakligen om aktuell skogsavverkning kan tillåtas i enlighet med anmälan. En avverkning av den skog som omfattas av anmälan skulle enligt vad som framkommit i målet om förekomsten av skyddsvärda arter, bl.a. tjäder, talltita och knärot, kunna ge upphov till irreversibla skador. Skogsstyrelsen har inte formellt beslutat att avverkning inte får ske, vilket innebär att bolaget skulle kunna påbörja avverkning då sexveckorsfristen har löpt ut. Domstolen bedömer därför att det är befogat att förbjuda

avverkning och andra skogsbruksåtgärder inom det aktuella området till dess att målet slutligt har avgjorts eller annat beslutats.

Beslutet kan komma att omprövas om nya uppgifter framkommer.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-21)

Överklagande senast tre veckor från delgivning.

Jessica Waher

Protokollet uppvisat/

Hur man överklagar

MMD-21

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor. Tiden räknas från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag, helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.

Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.

Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.

Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.